SOBOTA 31. 7. 2010 | 01 FESTIVAL LIDSTY NAD ŘEKOU

rozhovor, pokračování na str. 2

Kafka nakonec vyhrál

Rozhovor s Hansem Gerdem Kochem, německým literárním vědcem

Hans Gerd Koch je důkazem toho, že se pachatel vrací na místo činu. Tento přední německý odborník na Franze Kafku byl jedním z hostů k loňské sekci Svět Josefa K. Setkali jsme se před Kulturním domem u právě instalované výstavy Metamorphosis – stylizovaných fotografií, které vznikly během loňského ročníku.

Jak se Vám líbí fotografie?

Velmi. Dnes je vidím poprvé a jsem nadšený. Samotné fotografování bylo loni moc zajímavé. A výsledek je vážně povedený.

Loni jste byl jedním z hostů prvního ročníku festivalu, uváděl jste film Kafka chodí do kina. Co Vás sem přivádí letos?

Shodli jsme se s panem Havasem, že se téma Kafky, téma fin de siècle, dobře doplňuje s letošní hlavní sekcí Belle Époque. Promítá se tu několik filmů, které Kafka viděl a o kterých se ve svých textech zmiňuje. V rámci zahajovacího večera bude uveden krátký film Aeroplány v Brescii. Týká se setkání aviatiků (např. Louis Blériot, Glen Curtis, Mario Calderara – pozn. red.), které se odehrálo v roce 1909 a kterého se sám Kafka jako divák zúčastnil. Jde o krátkou reportáž, kterou objevil můj kolega Hanns Zischler (režisér filmu Kafka chodí do kina – pozn. red.). Existuje článek, který Kafka o tomto setkání napsal. Bude určitě zajímavé porovnat ho s filmovým záznamem a udělat si obrázek, jaký vztah měl Kafka k aviatice, k novým technologiím.

A jaký tedy byl jeho vztah, jak na něj celá událost zapůsobila?

Stejně jako na většinu mladých lidí v té době, kteří byli nadšení z každé technologické novinky. Ze všeho, co bylo moderní a pokrokové. Na druhou stranu žil Kafka v zemi, ve společnosti, která byla spíš zpátečnická a starosvětská, trochu jako z nějaké Straussovy operety, starý mocnář, rakouské uniformy. Muselo být vzrušující cítit napětí mezi tím, co je, a tím, co přichází. Jistě to byl jeden z důvodů Kafkovy fascinace touto událostí. Samozřejmě měl taky velmi pozitivní vztah ke všemu novému, ať už se jednalo o film, letadla, vlaky nebo automobily. Vítal všechno, co signalizovalo změnu.

To je zajímavé, protože pro většinu lidí v naší zemi je Kafka spojený spíš s pesimistickým přístupem k světu. Málokdo by od něj asi čekal nadšení pro nové technologie. Podle Vás je tento dojem mylný?

Ano. Lidé by si neměli plést Kafkovo dílo s jeho osobností. Ze svědectví lidí z Kafkova okolí vyplývá, že to byl hodně otevřený člověk, který měl svůj specifický smysl pro humor. Rozhodně to byl příjemný společník, možná tichý, ale rozhodně se s ním lidé cítili dobře. Samozřejmě měl občas záchvaty pesimismu, ostatně jako my všichni. A jako většina spisovatelů se z těchto pocitů snažil vypsat. V některých lidech to pak vyvolává pocit, že šlo o pesimistického a zádumčivého člověka. A té nálepky je pak těžké se zbavit. To máte jako s herci, kteří se proslavili komickými rolemi. Každý čeká, že je takový člověk zábavný i v soukromí, ale často jsou to naopak dost vážní lidé.

O tom aviatickém setkání byla nedávno napsaná celá kniha, 1909: Aeroplány nad Bresciou od Petera Demetze. Četl jste ji?

Ano, je to moc dobrá kniha. Pro Demetze bylo zásadní, že se Kafka stal prvním člověkem, který uvedl téma letadel do německé literatury. V knize hledá důvody Kafkova zájmu o téma aviatiky, snaží se odpovědět na otázku, proč tolik toužil zúčastnit se setkání v Brescii osobně. V té době byl s Maxem Brodem na dovolené v Itálii, a jakmile se o této události doslechl, hned se tam spolu rozjeli. Dokonce si s Brodem uspořádali soukromou soutěž. Oba napsali reportáž a ta Kafkova nakonec vyšla v novinách jako první.

Takže Kafka nakonec vyhrál.

Ano, vyhrál.

Kinematografie a co bylo předtím...

Devatenácté století nebylo jen stoletím páry nebo érou průmyslové revoluce, ale také obdobím, kdy se rozšířily formy masové populární zábavy – cirkusy, varieté a pouťové atrakce. Technický rozvoj umožnil pořizovat a hromadně distribuovat fotografie a diapozitivy a i v domácnostech se objevily první jednoduché optické hračky. Každý, kdo měl dostatek financí, si na domácím stereoskopu mohl prohlížet trojrozměrné obrázky dalekých krajů nebo oblíbené erotické výjevy.

Ačkoliv snahy o zachycení a reprodukci sahají v historii mnohem dál, teprve v 19. století se podařilo splnit všechny předpoklady pro veřejné předvádění pohyblivých obrazů. Klíčovým poznatkem bylo zjištění, že lidské oko vnímá pohyb jako sérii nepatrně odlišných obrazů. To umožnilo sestrojit první optické hračky, vyvolávající iluzi pohybu pomocí zobrazování rozfázovaných obrázků či snímků. Například fenakistiskop, přístroj se dvěma kotouči, z nichž v jednom byly otvory pro sledování vyměnitelného obrazového kotouče. Nebo zootrop, otočný válec s úzkými otvory po stranách, do kterého se vkládal pás s kresbami. Ty se po roztočení rozpohybovaly. Ačkoliv výjevy, opakování stále stejné akce, nebyly dějově příliš atraktivní, svým pozorovatelům poskytovaly potěšení z pohybu a nové podívané.

Většinu optických hraček a později i složitějších přístrojů pro sledování delšího časového úseku (třeba Edisonova „prohlížecí skříň“ kinetoskop) mohli využívat jen jednotlivci. Jedním z předpokladů pro úspěšné rozšíření filmu byla možnost promítat i větší skupině diváků. Kolektivní sledování umožňovala už od 17. století Laterna magika (obrázky promítané ze skleněných desek). Neumožňovala však střídání obrazů v dostatečné rychlosti pro vytvoření iluze pohybu. Až koncem 80. let 19. století představil George Eastman celuloidový svitek, dostatečně ohebný materiál, na který bylo možné zaznamenat sérii rychle za sebou jdoucích snímků. Ty pak konečně bylo možné promítat. V polovině 90. let se podařilo splnit podmínky nezbytné pro pořádání veřejných filmových představení. O jednom z prvních se můžete dočíst v seriálu věnovaném francouzské kinematografii na straně 3.

Zítra se v této rubrice pokusíme rekonstruovat, jak vypadala filmová představení na přelomu století. Pokud se o rané filmové technice chcete dozvědět víc, nenechte si ujít nedělní přednášku Martina Jirouška Zrození iluze aneb Počátky kinematografie.

(fr)

zootrop

fenakistiskop

kinetoskop

Rozhovor s Hansem Gerdem Kochem

V loňském rozhovoru jste mluvil o vztahu Kafky a filmu. Podle Vás byl sice fascinovaný novým médiem jako takovým, ale samotné filmy moc rád neměl.

Jeho vztah byl ambivalentní. Na jednu stranu byl okouzlený a fascinovaný, na druhou stranu mu vadila ta nová rychlost. Se všemi výdobytky techniky bylo spojeno zrychlení. Kafkovi nevyhovovalo, že se nemůže u jednotlivých filmových obrazů zastavit tak dlouho, jak by sám chtěl. Než se stačil do jednoho obrazu ponořit, zasnít se, už tu byl jiný. Vadilo mu, že nemá jako divák vládu nad svým zážitkem. Proto, myslím, dával přednost fotografii, u které mohl setrvat tak dlouho, jak sám chtěl.

Hans Gerd Koch s redaktorkou Listů FNR Veronikou Havlovou

Ví se, jestli sám Kafka fotografoval?

Rozhodně fotografoval na svých cestách s Maxem Brodem. Existuje zmínka v jednom z dopisů snoubence, že fotil i na setkání v Brescii, ale založil film opačně, takže z toho nakonec nic nebylo. Možná za to mohlo to jeho obrovské nadšení.

Předpokládám, že jste častým hostem literárních festivalů a knižních veletrhů. V čem se to liší od účasti na festivalu filmovém? Co Vám připadá zajímavější?

Na knižních veletrzích jde většinou o prezentaci vlastního díla, snahu prodat svůj produkt. Na filmových festivalech se setkává spousta lidí, kteří spoluvytvářejí kulturu, kteří se o ni zajímají. Je to prostor pro výměnu a sdílení myšlenek, prezentaci nejrůznějších teorií. Můžete narazit na lidi s podobným názorem, cílem, můžete najít nové spolupracovníky pro své projekty.

Takže pro Vás byla účast na loňském ročníku Festivalu nad řekou inspirující?

Ano, velmi. Proto jsem ostatně přijel znova. Myslím, že je to povedený festival a doufám, že se udrží i do budoucna.

Jak dlouho se tu letos zdržíte a jaké filmy byste chtěl vidět?

Samozřejmě bych chtěl vidět všechny filmy, které nějak souvisejí s Kafkou. Nejvíc se asi těším na film Der Andere (Ten druhý, hraje se 4. 8. ve 23:00 ve velkém sále Kulturního domu – pozn. red.), němý film, který Kafka viděl, ale moc se mu nelíbil. Byl ovšem fascinovaný výkonem berlínského herce Alberta Bassermana v hlavní roli. Kvůli němu film doporučoval svým přátelům a sám na něj šel opakovaně. Určitě si zajdu i na Pražského studenta. O tom filmu jsem hodně četl, ale nikdy jsem ho neviděl celý.

Němé filmy tu budou doprovázené živou hudbou kapely Johanband.

Vážně? Takže je to jak za starých časů. Tehdy většinou doprovod obstaral jeden pianista, i když někteří režiséři nechali speciálně pro své filmy vytvářet partitury pro celý orchestr.

Spolupracoval jste na výše zmíněném filmu Hannse Zischlera. Neláká Vás režírovat vlastní film?

To je můj velký sen. Rád bych, až skončím s editováním a psaním o Kafkovi, tedy snad už v blízké budoucnosti, natočil film o jednom úseku Kafkova života. Rád bych ukázal jiného Kafku, čímž se vracíme k jedné z vašich prvních otázek. Chtěl bych představit atraktivního mladého Kafku, obklopeného přáteli, cestujícího po velkých moderních městech a diskutujícího o filozofii a nových technologiích, o filmu. Zažívajícího první milostné aféry.

Celou dobu se tu bavíme o éře něměho filmu. Na závěr bych se Vás ráda zeptala, jestli sledujete i současnou kinematografii. Jaké filmy se Vám líbí?

Zajímají mě filmy, které se zabývají fungováním lidské mysli. Filmy, které nás úmyslně klamou, předkládají nám falešné stopy, ale zároveň povzbuzují naši představivost. Filmy, které fungují tak trochu jako naše sny. Například Klub rváčů, Matrix samozřejmě... Teď je zrovna v kinech jeden film s DiCapriem...

Inception?

Ano, Inception. Na ten si určitě zajdu.

Myslím, že budete nadšený.

Veronika Havlová

Zoufalci
Konec chcípáků v Čechách

Zázračné dítě FAMU, nová Věra Chytilová – tak se v dobách jejích studií mluvilo o Jitce Rudolfové. Její školní práce sbíraly ocenění a vynikaly feministickými tématy a originální formou (Svatyně, Lucie už je v posteli). Celovečerní debut Zoufalci však někteří z kritiků zařadili mezi „chcípácké“ filmy, jiní ho vtěsnali do kategorií už předem „kultovního“ díla nebo generační výpovědi, ačkoliv sama Rudolfová takový záměr popřela.

Pojem „chcípácký film“ se používá od devadesátých let pro filmy jako Žiletky, Divoké včely nebo Grandhotel. Hrdiny těchto filmů bývají většinou psychicky narušení, sebelítostiví muži, kteří trpí pasivitou, řeší pseudoproblémy nebo komplikovaný vztah k ženám. V Zoufalcích se to podle některých hemží nejen chcípáky, ale nově dokonce i chcípačkami.

Snímek Zoufalci vypráví o partě kamarádů-třicátníků v životní krizi, kterou se pokusí vyřešit hromadným útěkem na venkovský statek. Už název filmu může prozrazovat jistou ironii a vystihovat přístup autorky k tématu, postavám a možná i k celému fenoménu chcípáctví. Na rozdíl od svých kolegů nebere Rudolfová své zoufalce tak vážně. Nesoucítí s nimi, neospravedlňuje jejich chcípácké sklony, ale naopak se jim vysmívá. Tento odstup je patrný v řadě trapných, směšných a nelichotivých situací, do jakých postavy staví. Zároveň jim v závěru nabídne neotřelé řešení, které směřuje k alternativnímu pojetí „rodinného“ soužití. To je v domácím kontextu zobrazování (nejen) queer tematiky stále osvěžující. Film navíc netrpí scenáristickou vykonstruovaností jiných. Způsob inscenování událostí prozrazuje zejména v úvodních sekvencích inspiraci dokumentem. Hrdinové se ocitají v uvěřitelných situacích, mají normální občanská povolání a pohnutky jejich jednání jsou dobře – byť místy spíše zkratkovitě – motivovány.

Rudolfová se ani ve svém celovečerním debutu nevzdala formální vynalézavosti nebo citlivosti vůči otázkám genderu. Je velká škoda, že snímek mezi domácí filmovou produkcí roku 2009 v podstatě zapadl. (lusk)

Zoufalci

Jitka Rudolfová | ČR, 2009 | 102 min.
Letní kino – náměstí | 21:30

Piknik na Hanging Rock
Tušení temnoty pod bílou krajkou

Rok 1900, den svatého Valentýna. Internátní škola pro dívky z lepších vrstev pořádá pro své mladé nevinné svěřenky výlet k místní dominantě Hanging Rock. Idylický piknik však naruší zmizení tří děvčat a jedné vychovatelky v blízkých záhadných jeskyních. Po týdenním intenzivním pátrání se povede najít jen jednu z nich, v potrhaných šatech, bez spodního prádla a bez bot. Ta si však nepamatuje, co se s ní celou dobu dělo.

Australský režisér pracující v Hollywoodu Peter Weir je i u nás dobře známým specialistou na zachycení specifické atmosféry. V tomto případě se zaměřil na australskou podobu Viktoriánské éry, doby paralelní s Belle Époque. Weir se nesoustředí na vyprávění příběhu, který je navíc sám o sobě dost řídký, ale na budování napětí a přenášení pocitu úzkosti na diváka, který je vlastně ve stejné situaci jako chovanky internátu. Ví, že se v jejich dosahu stalo něco temného a tajemného, ale nikdy se nedozví celou pravdu. Všechny jejich teorie jsou časem vyvráceny, zbývá jen nejistota a pocit úzkosti. Weirovi se pomocí hudby (Bruce Smeaton) a kamery (Russell Boyd) daří budovat takřka hororovou atmosféru, aniž by ukázal cokoli samo o sobě děsivého. Kamera dlouze přejíždí po krajině, vyhledává detaily, které připomínají obličeje, až máme pocit, že nás divoká příroda upřeně pozoruje.

Hlavní téma filmu – tušení bující temnoty pod půvabným povrchem – funguje na několika rovinách. Jednak jde o „freudovský“ motiv probouzející se a potlačované sexuality, motiv tak typický pro internátní filmy (ve Weirově filmu Společnost mrtvých básníků z roku 1989 se stejný motiv opakuje v chlapecké variantě). Další rovinou je napětí mezi spořádanými moderními britskými „kolonizátory“ a tajemnou, nebezpečnou a primitivní australskou krajinou. Toto napětí bylo od sedmdesátých let hojně využíváno i v australském žánrovém filmu, především v hororech. Poslední rovinou je vědomí převratných změn, spojených s koncem století, obavy z rozpadu tradičních hodnot a z nejisté budoucnosti. (haf)

Piknik na Hanging Rock

Peter Weir | Austrálie, 1975 | 115 min.
Kulturní dům – loutkový sál | 23:00

Tenkrát poprvé...
Paříž, 28. prosince 1895

Tehdy se v Indickém salonku Grand Café odehrálo první veřejné představení bratrů Augusta a Louise Lumièrových. Na programu byl snímek Příjezd vlaku. Dodnes se o tomto večeru vyprávějí legendy o ječících divácích prchajících hromadně ven ze sálu. Byli diváci počátkem minulého století skutečně tak primitivní, že by ze strachu o život uhýbali před nafilmovanou lokomotivou?

Badatelé, zabývající se nejranějším obdobím vývoje filmu, tvrdí, že nikoliv. Promítání bratří Lumièrů, stejně jako ostatní první projekce, přímo navazovala na jiné vizuální zábavy konce devatenáctého století. Mezi oblíbené kratochvíle městské smetánky tehdy patřila divadla kouzel, jakým bylo třeba Mélièsovo divadlo Roberta Houdiniho. S pomocí nejmodernějších jevištních přístrojů se tu vytvářely iluze zázraků. Divákům zmizela postava před očima, ale ani na okamžik nezapochybovali, že se jedná jenom o dokonalý trik. Stejné propojení realistického účinku s vědomím triku se odehrálo i onoho prosincového večera v Indickém salonku. Lumièrové v žádném případě nelákali na lokomotivu řítící se z plátna, ale na samotný „zázrak“ pohybu. S napínavým komentářem nejprve divákům promítali série statických fotografií vlaku. Až potom přišel kouzelný moment, kdy se mašina rozjela.

Hlavní atrakce programu tedy spočívala v moci filmového přístroje vyvolat věrohodnou iluzi pohybu. Ruský spisovatel Maxim Gorkij popsal své první setkání s kinematografem takto: „Náhle plátnem proběhne podivný záblesk a obraz procitne k životu.“ Diváci možná vykřikli nebo oněměli úžasem nad náhlou proměnou strnulého obrazu v pohyb, která se podobala nejlepším kouzelnickým číslům z magických divadel. Rozhodně ale neutíkali vyděšení ze sálu. Na okamžik „zázraku“ byli velmi dobře připraveni a dokázali si ho patřičně vychutnat.

Tato skutečná podoba uvádění prvních filmů nejen bratří Lumièrů bývá často zatajovaná nebo podceňovaná. Přitom nám představuje první diváky i první filmy v úplně novém světle. Těžko dnes můžeme tyto několikavteřinové snímky objektivně hodnotit. K tomu bychom museli vrátit čas o sto let zpátky a na vlastní kůži prožít vzrušující zážitek z iluze pohybu. (lusk)

August a Louise Lumièrové

Folková poezie v letech 68 a 89

Akustický koncert písničkáře Jiřího Dědečka začíná dnes ve 21:00 v Altánu v Palackého sadech. Při této příležitosti otiskujeme text o vývoji domácí folkové scény od šedesátých do osmdesátých let. Listům Festivalu nad řekou ho laskavě věnoval sám Jiří Dědeček.

Československá folková poezie klade od počátku mimořádný důraz na myšlenky či emoce obsažené v textu písně, aktuálně a adresně reaguje na společenské dění. Obrovský vzestup „inspirační“ i pro ni tudíž znamená zhroucení jistot po srpnu 1968, nezdar sociálně reformních myšlenek Pražského jara. Namísto složitého politologického rozboru nabízí však osobitý pohled a prožitek autora, který také nezřídka bývá interpretem, sám nese kůži na trh.

Nezbytným atributem folkové poezie byl často její sociálně angažovaný, protestní charakter, ale mnoho záleželo na okolnostech, na kontextu. Například sociální kontext hrál tak důležitou roli, že umožnil, aby se Čechách na přelomu 60. a 70. let staly „protestním“, revolučním folkem i tradiční moravské lidové písně v podání J. Hutky. Moravská balada tak náhle sjednocovala publikum v pocitu sounáležitosti a vzdoru, a to nikoli jinotaji a významy skrytými mezi řádky, nýbrž prostě osobou interpreta.

Vladimír Merta se ve své knize Zpívaná poezie (Panton, 1990) zamýšlí nad důležitou očistnou složkou divácké účasti na folkových koncertech, podobající se očistné moci účasti na rituálu. Jistý druh spiklenectví publika s hudebníkem totiž jako by umožňoval podílet se na autorově „morální čistotě“. Od absolutní soudržnosti jeviště a hlediště brzy po srpnu 68 se totiž zvolna začal rozvíjet „opatrnický“ postoj značné části folkového publika, které „...žíznivě čeká na nestylizované gesto odporu. Tleská problematické odvaze autora. Skrývá za jeho gesto svou mlčenlivost a pasivitu. Nechává se jím zastoupit, zatleská a myslí si, že to stačí.“

Druhá polovina šedesátých let minulého století znamenala tedy pod vlivem postupného politického uvolňování krátké vzepětí naděje, jež se nutně odrazilo i ve folkové poezii československých písničkářů. Toto uvolnění, které s sebou neslo vyšší kvalitu ve volnosti vyjadřování a svobodě ve výběru témat, se ale promítlo i do textů populární hudby. Jména jako Petr Rada, Jiřina Fikejzová, Zdeněk Rytíř, Ivo Plicka, Ivo Fišer a především Pavel Vrba, která tehdejší popmusic po textové stránce do značné míry utvářela, znamenala v těchto letech většinou velmi slušnou úroveň, někdy by se dokonce dalo hovořit o „ideové“ zaměnitelnosti s texty folkovými. Na pomyslném ideovém pomezí žánrů se v těchto letech mimo jiné pohyboval kupříkladu i Petr Novák s Plickovými texty, za všechny jmenuji jen dodnes hrané a dojímající písně Klaunova zpověď nebo Náhrobní kámen. S trochou nadsázky by se dalo říci, že až do chvíle, kdy politický a finanční tlak Husákova režimu způsobil v populární hudbě kvalitativní zlom, bylo lhostejno, zda poslouchám Kryla nebo Neckáře, Hutku nebo Nováka. Často byl dobrý text populární hudby příjemnější nežli špatný text folkový.

(pokračování zítra)

Jiří Dědeček

Petr Novák

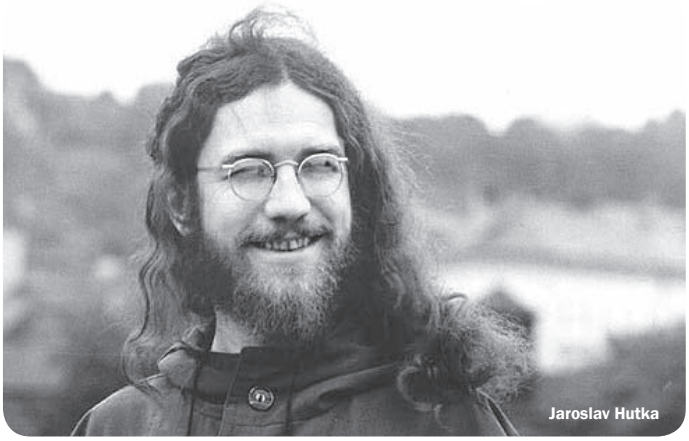

Jaroslav Hutka

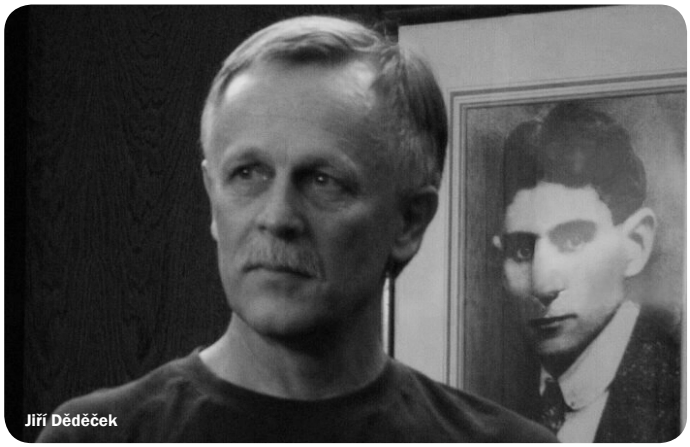

Jiří Dědeček

Postavit se zřejmým slovům

Druhý ročník Festivalu nad řekou začíná. Periodický návrat s sebou vždy nese proměny – festivaly přinášejí nové snímky, nasazují si novou tvář a zefektivňují svůj chod. Přitom stojí vždy především na pokračování, tradice daného festivalu je spjata s místem, se spektrem návštěvníků a s programovou koncepcí.

A proto mají festivaly také svá klišé, ustálené obraty a obrazy, které k nim už patří. Letos jsem se musel pousmát, když jsem v každé třetí reportáži či rozhovoru z Varů narazil na slovo „batůžkář“ s poznámkou, jak k festivalu „neodmyslitelně patří“. Podobně četné byly zmínky o tom, že filmový „byznys“ se dělá jinde či že si hvězdy zamilovaly tamější „neformální atmosféru“.

Když jsme pak s kolegy zalistovali loňskými Listy Festivalu nad řekou, musel jsem se usmát znovu, tentokrát nad naší vlastní prací. Snad že jsme novorozence potřebovali nějak vymezit vůči zbytku rodiny, v Listech se nám fráze pěkně nakupily. Zvykli jsme si kochat se géniem loci, nezapomenout si pochvalovat, jak výborně se toto město k filmovému lenošení hodí, a když přišlo na poezii, byl k ruce i měsíc nad řekou. Písek se v našich Listech stal místem setkávání osobností, diváků i generací, místem s velkou koncentrací známých jmen, které jste mohli potkat jen tak, na ulici – to kdyby si toho návštěvníci náhodou nevšimli.

Problém nespočíval v tom, že daná slova zazněla. Festivalu sotvakdo odpáře atmosféru setkávání a prolínání, Písku zase jeho most, přívětivost a filmovou minulost. Potíž byla v opakování zjevného – z konstatování faktu se stalo klišé, jež přestalo být nejenom funkční, ale mohlo překrýt to podstatné, tedy konkrétní vjemy, zážitky a vzpomínky. Festival samozřejmě určité množství klišé potřebuje, třebaže jsou významově prázdná. Hodí se médiím, která o něm referují světu. Žurnalistický obrat není k zahození ani divákům – poslouží jako dobrá odpověď na otázku, jaký ten festival teda byl.

Vyhnout se slovům, která se nabízí, je však lákavou výzvou pro žurnalistu festivalem ještě neznaveného. Zkrátka jsme se rozhodli nahradit v Listech fejetonisticky laděné úvodníky texty orientovanými na aktuální dění. Letos dáváme také větší prostor konkrétní fotoreportáži před zobecňujícími slovy. Festival je opět tady a pro naši redakci to znamená skloubit pokračování a tradici s výzvou změny. Doufáme, že budete s našimi Listy spokojeni. (plk)

Ester mě vždycky zklame

Kdo je PhDr. Jarka Mlacatá?
No, Jarka Mlacatá (smích), to je výborná žena, skvělá pražská kunsthistorička. A já jsem vždycky ráda – když tady mluvíme o metamorfózách – že se do ní můžu převtělit. Myslím, že taková ta „přeučenost“ mi opravdu sedí. Je to jedna z poloh, které mi jdou asi nejlíp.

Jak se Jarce spolupracuje s Ester Kočičkovou?
Tak to je trošku horší. Ester je dosti nezodpovědná osoba a není na ni spoleh. Dneska to taky tak dopadlo. Měla přijet a účinkovat tady a zůstala někde s těmi tiráky – bůh ví, co tam s nimi doteď dělá. Já jsem za ni musela sama udělat veškerou její práci. A tak je to pořád. Kdykoliv se na něčem domluvíme, Ester mě vždycky zklame.

Vyzvednete ji cestou zpátky?
Nevím, uvidím, v jakém bude stavu. Mám na ni pifku. A aby něčím nebyla nakažená. Ani to nechci domýšlet.

Jak Jarka Mlacatá hodnotí výstavu?
Viděla jsem ji na internetu, tady jsem si prošla jen pár fotek, které stihli nainstalovat. Ale myslím, že jsou to hodně originální portréty. Více či méně vystihují tvůrce, ale hlavně jsou všechny zábavné. Obzvlášť se mi líbí pan Landovský s kačenkou v pivu.

Jak by vypadala inscenovaná fotka s Jarkou Mlacatou?
Možná s některým ze svých pláten, to by byla hezká fotka. Ona maluje, samozřejmě dobře. A miluje Milana Knížáka, to je na ní zajímavé. To jen málokterý umělec...
(frote)

Metamorfózy: Petra Kurečky, Marka Škarpy a Ester Kočičkové

„Pokud na Vás nějaká fotografie spadne, pak věžte, že je to filmová legenda.“ Tak zněla jedna z praktických rad Jaroslavy Mlacaté, která moderovala včerejší vernisáž open air výstavy Metamorphosis Písek 2009 fotografů Petra Kurečky a Marka Škarpy. Známá pražská kunsthistorička (nápadně podobná Ester Kočičkové) tím zároveň vtipně glosovala chvatnou instalaci velkoformátových fotoportrétů. Organizátoři totiž ještě několik minut před zahájením dosazovali u Kulturního domu poslední exponáty. Podvečerní vernisáž tak začala asi s půlhodinovým zpožděním. Přítomná Jaroslava Mlacatá a oba autoři ale vzápětí předvedli originální improvizovanou show, která všechny přítomné skvěle pobavila.
Vernisáž měla původně uvádět Ester Kočičková. Vynikající herečka ovšem okamžitě vstoupila do role Jarky Mlacaté a nepřítomnost moderátorky Kočičkové omluvila svým typickým ostrým humorem. Kočičková podle ní dala v alkoholovém opojení přednost tureckým tirákům a na zahájení bohužel nepřijela. Na úvodní slovo a báseň Mlacaté pak navázal Marek Škarpa. Prozradil například to, že si nejvíce cení fotoportrétu amerického režiséra Terryho Gilliama. Loňský host festivalu se na fotografii stylizoval do podoby „poslední fáze zešílení“. V netradičních pózách můžete na nábřeží řeky Otavy vidět také další hosty loňského ročníku Festivalu nad řekou: Věru Chytilovou, Ivana Passera, Hanse Gerda Kocha, Diega Sabanése nebo členy divadla Sklep. Oba autoři na závěr slíbili, že každým rokem připraví pro festival sérii „ještě šílenějších portrétů“. Máme se tedy na co těšit.

Varování Jaroslavy Mlacaté: „Jakmile bude jen jedna fotografie znehodnocená, strhneme to celé!“

-DNES-

První projekce Festivalu nad řekou se sice konaly už včera, ale oficiální zahájení nás čeká dnes. Druhý ročník zahájí Jaroslav Dušek spolu s Chantal Poullain v 17:30 v kině Portyč.

Od 8:30 startují první projekce všech čtyř letošních hlavních sekcí FNR. V rámci sekce Belle Époque si od 23:00 nenechte ujít jedinečnou projekci němého filmu G. W. Pabsta Záhady lidské duše, který se řadí mezi vůbec první psychoanalytická díla. Živý hudební doprovod k filmu opět zajistí kapela Johanband kytaristy Pavla Johaníčka a houslisty Jiřího Macháčka.

O hudební zážitek se v Altánu od 21:00 postará Jiří Dědeček s akustickým koncertem. Pro všechny tancechtivé připravil Tea Jay Ivo (Ivo Pospíšil) další hudební mix, tentokrát ve stylu Rock and Roll a Rock & Billy. Party začíná ve 21:00 na Ostrově.

Na festival konečně přijedou také první hosté. S napětím očekáváme hlavně společný příjezd delegace polských filmových režisérů, kteří tvořili páteř kina morálního neklidu. Pozvání přijali Krzysztof Zanussi (hostem festivalu byl už vloni), Piotr Andrejew, Tomasz Zygadło, Jerzy Domaradzki, Janusz Kijowski, Ryszard Bugajski a Janusz Zaorski. Do Písku zavítají v tento den také kameraman Jaromír Šofr, scenárista Jiří Soukup, režiséři Václav Kadrnka a Pavel Kolaja a herečka Táňa Fišerová.

Kromě výstavy Metamorphosis Písek 2009 na nábřeží před Kulturním domem můžete navštívit také výstavu porcelánu a obrazů Borise Noska v Porytči, výstavu portrétů z kalendáře Proměny v hotelu Art a v Kulturním domě Výstavu polských studentů Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Vernisáže všech expozic se uskutečnily včera.

Antilopy noci - Boris Nosek

Galerie 30. 7. 2010

1. Metamorphosis Písek 2009
2. Ester Kočičková zůstala u tureckých tiráků. Uvádět vernisáž za ni musela Jarka Mlacatá
3. Výdejna sluchátek v Kulturním domě
4. Výstava polských studentů Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě
5. Redaktorky listů FNR v zápalu pracovní horečky
6. Jedni z prvních návštěvníků Festivalu nad řekou 2010

KOMIX: Falešný poplach

Nejen filmem živ je divák

Filmová strava Festivalu nad řekou je bohatá a rozmanitá. Všem návštěvníkům, kterým se lépe sledují filmy s plným žaludkem, doporučujeme navštívit některé z místních restaurací a kaváren.

Park Café 67

Palackého sady / Nerudova 67

Kavárna nabízí festivalové menu:

Kávu Espresso Bristot s mlékem nebo čaj (černý, ovocný) spolu s porcí dortu medovník originál za akční cenu 52 Kč.

Restaurace Na Ostrově
U jezu 165

Ne–Čt: 10:00–23:00
Pá–So: 10:00–24:00
Minutková kuchyně restaurace si zakládá na opravdu velkých porcích a širokém výběru nabízených pokrmů. Pro zájezdy a skupiny připravujeme menu dle přání.

π local club
Velké náměstí 114
Nekuřácká zóna, bezhotovostní platba, živá hudba a zábava, kuchyň po 22:00.

U Zlatého býka
(přepsáno – viz předchozí závorka u názvu)
Kocínova 135
Po–Čt: 10:00–23:00
Pá: 10:00–00:00
So: 11:00–00:00
Ne: 11:00–22:00

Mezinárodní menu nabízí široký výběr ověřených specialit

Café Restaurant U Kamenného Mostu
Karlova 110
Kuchyň po 22:00

Pizza Absolut

třída Národní svobody 30
Po–Ne: 11:30–22:00

Pro návštěvníky festivalu jsou připraveny následující akční nabídky:

3 + 1 pizza zdarma
20 Kč sleva na pizzu
Vybrané pití a džusy k jídlu zdarma
Obědové menu za 70 Kč

Objednávky je možné provést i telefonicky:
736 638 429

Kam na snídani

Mystic café
Velké náměstí 4
Po–So otevřeno od 8:00

Mléčný bar De Leche
Budějovická 96
Po–Pá otevřeno od 6:30, So od 9:00.

Café Florian
Havlíčkovo nám. 93
Po–Pá otevřeno od 7:30, So od 8:00.

Cremcaffé
Komenského 56
Po–Pá otevřeno od 8:00, So a Ne od 10:00.

Dnes jsme pokládali otázky předním osobnostem města Písku

Ing. Miroslav Sládek, starosta města Písku

Proč jste se rozhodl svým jménem zaštítit právě Festival nad řekou?
Řeka Otava je krásný přírodní fenomén odedávna spojující město Písek. Festival nad řekou vstupuje sice teprve do druhého ročníku, ale získal si hned od začátku velkou část horlivých příznivců. A pro ty, kteří neví, že filmová tvorba má v Písku dlouholetou tradici, je třeba tuto skutečnost připomínat. Proto jsem ani na okamžik neváhal s poskytnutím záštity.

Jak se Vám líbí festivalová myšlenka propojení kvalitních filmů a zábavy na Písecké riviéře?
Občané města Písku i návštěvníci se mohou utvrdit, že v létě pokaždé dochází k provázání hudby, filmu, výstav a společenského dění. Tentokrát na riviéře.

Jaký film byste Vy sám na FNR rád viděl?
Schindlerův seznam – je i o naší době

Ing. Ludmila Koštová, vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu

Písecká riviéra je mimořádně krásné místo. Jak se Vám líbí spojení riviéry a filmu?
Písek byl, je a doufám, že i v budoucnu bude „filmový“. To znamená inspirativní, krásný, malebný, vyzývavý, nostalgický... Je to nádherná stopa, kterou můžeme v čase na filmovém plátně sledovat a která nám dělá radost. Naposledy to bylo natáčení filmu V peřinách, které nám dalo možnost tak trochu nahlédnout pod pokličku filmového umění.

Co by podle Vás měl FNR přinést obyvatelům Písku?
Festival by měl přinést široké písecké i mimopísecké veřejnosti zcela mimořádné filmové zážitky, včetně výběru dalšího pestrého a zajímavého festivalového programu. Prostě všechno to, co tento festival činí zcela unikátním a na co se jen tak nezapomíná. Věřím, že po prvním ročníku jakéhosi seznamování a oťukávání bude letos Písek ještě vřelejším hostitelem, pozorným divákem i náročným kritikem.

Na co Vy ráda zajdete do kina a na co se těšíte na letošním Festivalu nad řekou?
Pokud se do kina vypravím, tak spíše na nějaký lehčí žánr. Na festivalu se těším na všechny filmy z období Belle Époque a na geniálního vynálezce Járu Cimrmana.

Mgr. Tomáš Dušek, místostarosta města Písku

Co pro Vás znamená spojení Písku a filmu?
Toto spojení není nic překvapivého, dalo by se dokonce nazvat spojením tradičním. Písek už několikrát vytvořil filmové kulisy režisérům, připomeňme třeba F. A. Brabce, který tu nedávno natáčel novou pohádku V peřinách.

Co byste popřál návštěvníkům Festivalu nad řekou?
Návštěvníkům bych popřál především to, aby filmy, na které si zarezervovali místa, splnily jejich očekávání. Také bych jim přál hezké počasí, aby si mohli vychutnat i doprovodné venkovní akce. A samozřejmě doufám, že si od nás odvezou jen příjemné zážitky. Písek je město, které jich může spoustu nabídnout.

Chystáte se navštívit některé projekce?
Program festivalu mě samozřejmě zaujal. Určitě si nenechám ujít Cimrmany. V minulém roce mě oslovily i projekce na náměstí, proto bych je navštívil rád i letos.

Jaké jsou Vaše oblíbené filmy?
Velmi rád mám filmy podle knih Bohumila Hrabala, takže nedám dopustit na Menzelovy Slavnosti sněženek nebo Postřižiny. Velmi se mi líbil i jeho novější film Obsluhoval jsem anglického krále.

Kam byste návštěvníky ve svém městě pozval kromě filmových projekcí?
Písek nabízí spoustu zajímavých míst, zmiňme například historické jádro. Návštěvníci mohou navštívit Sladovnu, Parkány, hezkým zážitkem může být i pohled na město z věže Děkanského kostela. Pokud bude festival provázet slunečné počasí, návštěvníci mohou zavítat třeba i na plovárnu U Václava. A večer si jistě každý najde nějakou příjemnou hospůdku k posezení.

FILMOVÝ PROGRAM NA SOBOTU 31. 7. 2010

Místo konání	Čas	Film	Země původu/Rok	Min
Kino Portyč	08:30	Madame de...	Francie/1953	105
Kulturní dům - velký sál	08:30	Mág	ČSR/1987	87
Kulturní dům - velký sál	11:00	Ochranné zbarvení	Polsko/1976	96
Kino Portyč	11:00	Mlčení moře	Francie/1949	88
Kulturní dům - loutkový sál	11:00	Connections 1	VB/1978	50
Kulturní dům - loutkový sál	14:30	Hodina didaktiky	Polsko/1980	56
Kulturní dům - velký sál	14:30	Byli jsme to my?	ČSR/1990	97
Kino Portyč	14:30	Stavisky	Francie/1974	120
Kulturní dům - Klub uhelna	14:30	Filmy FAMU 1 - Dokument	ČR/2009	105
Kulturní dům - velký sál	17:30	Index	Polsko/1977	94
Kulturní dům - loutkový sál	17:30	Páni kluci	ČSR/1975	87
Kino Portyč	17:30	Slavnostní zahájení		
Kino Portyč	19:30	Tess	VB/1979	190
Kulturní dům - velký sál	20:30	Konstanta	Polsko/1980	87
Kulturní dům - hudební sál	20:30	Hranice	Slovensko/2009	72
Kulturní dům - loutkový sál	20:30	Martin Jiroušek uvádí.....		
Letní kino - výstaviště	21:30	Na kometě	ČSR/1970	74
Letní kino - velké nám.	21:30	Zoufalci	ČR/2009	102
Kino Portyč	23:00	Nesahejte na prachy	Francie/1954	94
Kulturní dům - loutkový sál	23:00	Piknik na Hanging Rock	Austrálie/1975	115
Kulturní dům - velký sál	23:00	Záhady lidské duše	Německo/1926	97

GENERÁLNÍ PARTNER
JADERNÁ ELEKTRÁRNA TEMELÍN
HLAVNÍ PARTNER
MEDIÁLNÍ PARTNEŘI
ORGANIZÁTOR
PARTNEŘI
PODPORA
PARTNEŘI FESTIVALU
OFICIÁLNÍ VŮZ
TOYOTA Dolák
ZÁŠTITY: Ministerstvo zahraničních věcí ČR | Ministerstvo školství ČR | Ministr pro místní rozvoj ČR | Hejtman Jihočeského kraje | Starosta města Písek

Listy FNR | deník Festivalu nad řekou 2010 | Šéfredaktor: Lukáš Skupa (lusk) | Redakční tým: Tereza Frodlová (frote), Veronika Havlová (Haf), Petr Lukeš (Plk), Katka Měšťanová, Lenka Marešová
Grafika: Jaroslav Beneš (seneboy) | Korektura: Katka Měšťanová | Fotografie: Marek Urban a Tereza Adámková | Archiv redakce